

Belastingen anders : Voldoening op aangifte !

Naar aanleiding van een gesprek met staatssecretaris Weekers in april 2012, heeft een werkgroep binnen de VHMF, de rechtsopvolger van de verenigingen van belastinginspecteurs, -accountants en – ontvangers, zich gebogen over de al vijftig jaar binnen de vereniging levende wens om te komen tot een beter systeem van belastingheffing voor de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting. Naast de wens van een betere en efficiëntere heffing dwingt ook de ontwikkeling van onze samenleving om meer verantwoordelijkheid te leggen bij burgers en bedrijven tot een ander systeem. Dit systeem levert een enorme besparing op in geld en capaciteit. Deze vrijkomende capaciteit kan vervolgens worden ingezet voor een versterking van het toezicht en de invordering.

Voorstel voor een nieuw systeem voor IB en Vpb:

Voldoening op aangifte

- Elke burger en onderneming krijgt via **DigiD** een **persoonlijk domein: "Mijnbelastingdienst.nl"**. Aangifte vindt plaats door in het persoonlijk domein, na een stroomschema aangifteplicht, de vooringevulde gegevens te accorderen of aan te vullen. De verschuldigde IB of Vpb vloeit hieruit direct voort. De persoonlijke belasting-geschiedenis en de actuele stand van zaken is te raadplegen in het persoonlijk domein. De burger hoeft voor statusvragen niet meer naar de Belastingtelefoon.
- De Belastingdienst stuurt **geen brieven** meer als uitnodiging voor het doen van aangifte IB en Vpb. Alle burgers en bedrijven dienen tijdig hun persoonlijk domein te raadplegen (mediacampagne) en indien vereist, **vóór 1 juni** na afloop van het kalenderjaar aangifte te doen.
- **Geen brieven en beschikkingen meer met aanslagen**: enkel zelf nog uitrekenen via aangifteprogramma wat er na de voorlopige aanslag of voorlopige teruggaaf nog moet worden ontvangen of betaald (**direct doorlinken naar iDeal !**). Niet betaald = geen aangifte.
- Burgers en ondernemingen hebben het **recht en de plicht om de aangifte te herzien tot één jaar na 1 juni**. Om bij het invullen van de aangifte interpretatieproblemen voor te zijn moeten er zo weinig mogelijk open normen in de IB en Vpb voorkomen. Bijvoorbeeld: groene beleggingen zijn enkel beleggingen in fondsen die voorkomen op de lijst groene beleggingen.
- Bezwaren die worden veroorzaakt door fouten van belastingplichtigen of de Belastingdienst komen niet meer voor. Het aantal ambtshalve aanslagen zal drastisch verminderen en daarmee ook de bezwaren daartegen. De Belastingdienst krijgt alleen nog bezwaren tegen correcties en slechts in uitzonderlijke gevallen nog tegen ambtshalve aanslagen. Hiermee wordt het aantal **bezwaarschriften teruggebracht met misschien wel 80%**.
- Er zijn **geen selectiesystemen** meer voor selectie achteraf; er is enkel nog selectie achteraf op basis van fraudesignalen. De ontwikkeling en het onderhoud van de huidige selectiesystemen vergt veel tijd en geld. Er moet geïnvesteerd worden in **poortselectie**: het systeem signaleert grote onwaarschijnlijkheden (inconsistentie, onverklaarbare afwijkingen van de vooringevulde comfortinformatie). Het indienen van een aangifte is dan slechts mogelijk nadat de burger contact heeft opgenomen met de Belastingdienst (dit is dan een uitnodiging tot vooroverleg). Dit voorkomt systeemfraude (de Belastingdienst als pinautomaat).
- Als de aangifte op 1 juni niet binnen is wordt automatisch een **boete** (of een belasting op het niet doen van aangifte) **van € 2.500** opgelegd, die wordt teruggebracht naar € 200 indien alsnog voor 1 september juist en volledig aangifte wordt gedaan. Tegen deze boete staan geen andere bezwaar- en beroepsgronden open dan de stelling dat de aangifte wel tijdig is gedaan (en de Belastingdienst zich dus vergist).
- Het doorlinken van te betalen bedragen bij aangiften naar iDeal en maatregelen rondom de ambtshalve aangifte leveren een fikse **besparing op voor de invordering**.

- Verticaal toezicht bestaat enkel nog uit fraude-onderzoeken, onderzoeken naar het bewust ontgaan van belasting, onderzoeken bij te late aangiften (ruime steekproef) en vooral uit vaktechnisch verantwoorde controles van volledige aangiften, door **zuivere steekproeven**. De jaarlijkse landelijke actie kan in verband met de zichtbaarheid blijven.
- Bij controle mag de fiscus het aangiftejaar en nog twee jaar daarvoor corrigeren. **Bij verwijtbaarheid mag de fiscus het aangiftejaar en nog zeven jaar daarvoor corrigeren**. Het wordt hoog tijd dat de goedwillende belastingbetaler beter beschermd wordt tegen de slechtwillende, die al jaren niet de vereiste belasting betaalt. Verwijtbaar is ook: het niet herzien van een pleitbaar standpunt dat inmiddels, bijvoorbeeld door nieuwe jurisprudentie, niet meer pleitbaar is. Door dit nieuwe systeem krijgen goedwillenden sneller definitief zekerheid over hun aangifte dan in het huidige systeem, kwaadwillenden blijven echter langer het risico voelen dat hun aangifte alsnog (met boete) wordt gecorrigeerd.
- Het huidige systeem van automatische voorlopige aanslagen en teruggaven blijft in stand.
- **De fiscus vergoedt alleen nog rente indien onterecht is gecorrigeerd**. Burgers en ondernemingen kunnen immers zelf hun voorlopige aanslagen en voorlopige teruggaven en door henzelf bij de aangifte vastgestelde belastbare bedragen, indien nodig, herzien.
- Indien het verschil tussen de voorlopige aanslag en de definitieve vaststelling groter is dan € 500 wordt voor het deel boven de € 500 naar een **tenminste marktconform percentage heffingsrente** in rekening gebracht.
- Vooroverleg, voorlichting en opsporing van fraude worden versterkt.
- Indien de Belastingdienst **substantiële risico's** ontdekt, worden deze voor de relevante belastingplichtigen via brancheverenigingen, koepels en media bekendgemaakt, met de **verplichting in de toekomst** een bepaalde gedragslijn te volgen. Voor het verleden is in dat geval **inkeer** mogelijk, waarbij een eventuele boete zal worden gematigd. Blijkt bij een controle dat er onterecht niet is ingekeerd, dan betekent dit zeer hoge boetes boven op de correcties (tot 7 jaar terug!).

Het huidige heffingssysteem voor IB en Vpb gaat uit van een alwetende inspecteur, die elke aangifte beoordeelt en vervolgens een aanslag oplegt. De inspecteur (de overheid) is daarmee verantwoordelijk voor de opgelegde aanslag, die hij slechts in uitzonderlijke situaties (nieuw feit etc.) kan herzien. Belasting kan echter al heel lang niet meer op deze wijze worden geheven. Het aantal aangiften is de afgelopen jaren geëxplodeerd. Al tientallen jaren worden niet alle aangiften meer gecontroleerd. Gevoegd bij de krimpende capaciteit van de Belastingdienst wordt een verantwoorde controle door middel van risicoselectie en steekproeven steeds moeilijker. Dit systeem dient te worden vervangen door een systeem van *voldoening op aangifte* (VOA), met controles achteraf. Bovendien leidt de moderne gedachte over de verhouding tussen overheid en burgers en ondernemingen naar het idee dat naleving van belastingwetten en –regels kan worden bevorderd door de belastingplichtige meer eigen verantwoordelijkheid te geven.

De VHMf stelt dat het dan niet meer dan logisch is om de verantwoordelijkheid voor de aangifte ook juridisch volledig bij burgers en bedrijven te leggen. Voor burgers zijn de site van de Belastingdienst en het aangifteprogramma van zodanige kwaliteit dat deze stap naar voldoening op aangifte binnen een paar jaar kan worden gemaakt. Ondernemingen kunnen gebruik maken van het Handboek Ondernemen en hebben in ruime mate toegang tot vooroverleg en informatie op internet. Daarnaast kan men natuurlijk gebruik maken van een enorm netwerk van adviseurs.

Omdat de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de aanslag niet meer bij de fiscus ligt, maar bij de burgers en ondernemingen, kan het verticale toezicht worden versterkt. Immers, in dit nieuwe systeem vervallen de onderzoeksplicht van de inspecteur, papieren aanslagen en uitnodigingen, veel bezwaren, invorderingsacties en statusvragen. **Het geld en de vrijkomende capaciteit kunnen worden ingezet ter versterking van het toezicht en de invordering**. Het werken in de actualiteit, door vooroverleg, dienstverlening en gedragsbeïnvloeding, blijft volledig overeind. Hetzelfde geldt uiteraard voor het **horizontale toezicht**. Dit horizontale toezicht zou, ook in dit nieuwe systeem, naar de mening van de VHMf dienen te worden beperkt tot de grote bedrijven.